

Vitenskapskomiteen for Mattrygghet
Norwegian Scientific Committee for Food Safety

**Protokoll fra første møte i Faggruppen for genmodifiserte organismer (GMO) i VKM,
mandag 30. august 2004 kl. 10.00-14.30**

Deltakere

Fra Faggruppen for GMO:

Ingolf Nes (møteleder), Knut G. Berdal, Grethe S. Foss, Arne Mikalsen, Audun H. Nerland,
Casper Linnestad og Martinus Løvik

Forfall: Ingen

Fra sekretariatet til VKM:

Kirstin Færden (agendapunkt 4/04), Tor Øystein Fotland (Ref.)

1/04 Velkommen

Leder for faggruppen, Ingolf Nes, ønsket velkommen til det første møtet i faggruppen for genmodifiserte organismer (GMO).

2/04 Presentasjonsrunde

Faggruppemedlemmene presenterte seg og sine forventninger til arbeidet i Vitenskapskomiteen og i sekretariatet.

Faggruppemedlemmene har forventninger om at komiteen vil bidra til å sikre trygg mat og tillit i befolkningen og fagmiljøene. Faggruppen for GMO mener VKM har en viktig samfunnsoppgave og ser det som en styrke at det nå vil bli etablert en uavhengig vitenskapelig forankring på GMO-området i Norge.

3/04 Mandat, vedtekter og roller

Møteleder gjennomgikk mandatet for VKM. Hovedformålet i VKM er å sikre uavhengige vitenskapelige risikovurderinger for Mattilsynet. VKM kan også ta opp relevante saker på eget initiativ. Dette forutsetter at Mattilsynet og konstitusjonelt ansvarlig departement orienteres. Medlemmene i Vitenskapskomiteen representerer seg selv og ikke sin arbeidsgiver når de utfører arbeid i VKM.

Alle medlemmer i VKM er pliktige til å informere faggruppelider og/eller leder av vitenskapskomiteen i saker de føler seg inhabile i. Ingen av medlemmene erklærte seg inhabile på dette møtet. Skjemaer og veiledning i forbindelse med habilitetserklæring er fortsatt under utarbeidelse i sekretariatet.

Med utgangspunkt i mandatet til VKM, diskuterte faggruppen hva som er inkludert i virkeområdet til GMO-gruppen. Faggruppen mener det er viktig å avklare om mandatet til VKM også skal omfatte genetiske endringer oppnådd gjennom andre metoder i tillegg til genteknologisk framstilt GMO.

Sekretariatet refererte kort til de utdelte bakgrunnsdokumentene som blant annet belyser terminologien som benyttes i risikoanalysen og forskjellene mellom risikovurdering og risikohåndtering.

4/04 Status for sekretariatet og komiteen

Sekretariatet redegjorde for prosessen rundt utnevnelsen av komiteen. Faggruppen må vurdere om det er behov for eventuelle suppleringer av kompetanse, da det i enkelte faggrupper var vanskelig å få dekket inn hele fagfeltet ut i fra de som hadde meldt sin interesse til å sitte i VKM. Det vil bli gjennomført en ny utlysning etter vitenskapelige eksperter i løpet av høsten.

Siden det forventes at flesteparten av søknadene om markedsføring/omsetning av GMO som VKM vil få til behandling reiser genteknologiske problemstillinger i planter, ønsker faggruppen i forbindelse med suppleringsrunden å styrke slik kompetanse. Faggruppen diskuterte videre om det også er behov for å erstatte Arne Mikalsen, som vil måtte trekke seg fra selve faggruppen, da han senere i år skal begynne å jobbe som koordinator for faggruppen for GMO i sekretariatet for VKM. Sekretariatet oppfordret faggruppen til å gi tilbakemelding om aktuelle fagmiljøer/personer for supplering av gruppen i forkant av møtet i hovedkomiteen den 23. september 2004 hvor den nye utlysningen etter vitenskapelige eksperter skal diskuteres nærmere.

Sekretariatet informerte om at medlemmene i VKM vil få tilbud om et kurs i risikoanalyse, slik at alle medlemmene vil ha en felles begrepsforståelse. Det vil også bli gitt tilbud om et kurs i mediehandtering og risikokommunikasjon. Kurs vil tidligst kunne bli avholdt i løpet av høsten.

Det vil bli opprettet en egen nettside for VKM hvor blant annet dagsordener, møtereferater og risikovurderinger skal legges ut. Faggruppemedlemmene ble orientert om at det også tas sikte på å legge ut et bilde av alle medlemmene i VKM med en liten presentasjon av hver enkelt i form av en kort CV. Inntil videre blir all informasjon fra VKM lagt ut på Folkehelseinstituttets hjemmesider under lenken "Mattrygghet".

Sekretariatet redegjorde for bemanningssituasjonen. Fire fagrådgivere, rådgiver for hovedkomiteen, administrasjonskonsulent og informasjonsmedarbeider er på plass. Ytterligere to fagrådgivere starter 1. september og sekretariatet vil være fulltallig når de to siste fagrådgiverne starter den 1. november.

5/04 Samarbeid:

Mellom sekretariatet og komiteen og innad i komiteen

Sekretariatet la fram et diskusjonsnotat med foreløpige forslag til prinsipper og rutiner for samarbeid mellom vitenskapskomiteen og sekretariatet. Temaer som møtehyppighet, saksgang, tidsfrister, offentlighet, mediekommunikasjon og valg av nestleder skal diskuteres i alle faggruppene for å komme fram til hensiktsmessige og egnede samarbeidsformer.

Knut G. Berdal ble utpekt som nestleder i faggruppen for genmodifiserte organismer (GMO).

Med Mattilsynet

I 2004 vil det bli prioritert å utvikle gode rutiner og samarbeid med Mattilsynet. Sekretariatet orienterte om at det nå er avholdt møter mellom sekretariatet og Mattilsynet både på ledelses- og fagrådgivernivå. Det er nedsatt en prosjektgruppe bestående av representanter fra Mattilsynet og sekretariatet som bl.a. arbeider med utarbeidelse av rutiner for saksflyt, avgrensning av arbeid mellom VKM og FoU-miljøene, kriterier for saker som skal opp i VKM etc. Ansvaret for prosjektstyringen er lagt til sekretariatet.

Med FoU-miljøene

På bakgrunn av enkelte tildelingsbrev til de ulike FoU-miljøene er det uklart hvilken rolle FoU-miljøene skal ha når det gjelder å utføre risikovurderinger for Mattilsynet.

Ansvarsfordelingen mellom VKM og FoU-miljøene må avklares med de ansvarlig departementer.

I saker der VKM ikke har de nødvendige ressurser (kompetanse/tid), må det være mulig for VKM å bestille oppdrag fra FoU-miljøene mot betaling. Hvordan dette skal gjøres i praksis må avklares.

6/04/A Saker til behandling i faggruppen

Sekretariatet redegjorde for hvilke saker som har kommet inn og som allerede har blitt behandlet i faggruppen for GMO per 30. august 2004. Dette dreier seg hovedsakelig om behandling av søknader om markedsføring/omsetning av ulike genmodifiserte organismer. Arne Mikalsen beskrev kort vanlig prosedyre i en risikovurdering av denne typen søknader. Faggruppen har også utarbeidet et innspill til en revidert utgave av rapporten "Forskning på helseeffekter av genmodifiserte organismer", samt kommet med innspill til EFSA om nye retningslinjer for risikovurdering av genmodifiserte planter og mat og fôr avledet av dette.

Knut G. Berdal redegjorde fra "EFSA Stakeholder Consultation GMO risk assessment, Genetically modified plants and derived food and feed" i Brussel 25. mai 2004 hvor han representerte VKM. På denne konsultasjonen som var åpen for alle interessenter ble innspill og kommentarer til EFSA sine nye retningslinjer for risikovurdering av genmodifiserte planter og mat og fôr avledet av dette nærmere diskutert før EFSA skal ferdigstille retningslinjene.

Sekretariatet beskrev den gjeldende saksgangen mellom Direktoratet for naturforvaltning, Mattilsynet og VKM i behandling av søknader om markedsføring/omsetning av genmodifiserte organismer. Det arbeides med å få på plass rutiner som vil sikre at faggruppen får best mulig tid til å behandle denne type saker da tidsfristen ofte er svært kort. Sekretariatet har nå tilgang til GMO EFSA-net, noe som vil sikre tidlig innsyn i de saker som skal behandles.

6/04/B Nye satsningsområder

Faggruppemedlemmene ble anmodet om å skaffe oversikt over kompetanse og pågående forskningsaktivitet på sine fagområder i Norge, samt å peke på behov for kunnskap og forskning. I denne sammenheng ble faggruppen også anmodet om å sette opp en liste over relevante (overordnede) problemstillinger for senere diskusjon i hovedkomiteen. Temaet skal opp i hovedkomiteen den 23. september 2004, men vil også bli nærmere diskutert på neste faggruppemøte.

6/04/C Økonomi – forslag til utredningsprosjekter

Faggruppemedlemmene ble anmodet om å komme med innspill til eventuelle behov for utredningsprosjekter innenfor faggruppens ansvarsområde i 2004. Temaet skal opp i hovedkomiteen den 23. september, men vil også bli nærmere diskutert på neste faggruppemøte.

7/04 Beredskap

VKM bør ha en beredskapsplan for å kunne bistå Mattilsynet i krisesituasjoner. Dersom det oppstår en krisesituasjon, og Mattilsynet har behov for vitenskapelige vurderinger i hastesaker, vil VKM bistå med kompetanse. Samarbeidsrutiner for beredskapssituasjoner diskuteres i samarbeidsprosjektet mellom Mattilsynet og VKM.

8/04 Rutiner

Faggrupeleder og sekretariatet orienterte kort om godtgjørelser i forbindelse med arbeidet i VKM.

9/04 Eventuelt

10/04 Nye møtedatoer for Faggruppen for genmodifiserte organismer (GMO)

De neste møtene i Faggruppen for genmodifiserte organismer (GMO) vil være:

- Mandag 11. oktober, kl 10.30 – 14.30
- Mandag 6. desember, kl 10.30 – 14.30